

Raadsbrief

Datum: 18 februari 2021
Behandeld door: Marianne Ritsema
Zaak: 2021-002765

Verzenddatum:
Mailadres: marianne.ritsema@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder: Peter Verschuren

Onderwerp: Raadsbrief

Geachte leden van de raad,

Beschermingsbewind is een maatregel die de kantonrechter kan uitspreken voor mensen die door lichamelijke en/of geestelijke toestand en/of problematische schulden en/of verkwisting niet in staat zijn om eigen financiële belangen voldoende waar te nemen. Het aantal inwoners van de gemeente Midden-Groningen dat onder beschermingsbewind staat is de afgelopen jaren fors toegenomen. Oorzaken hiervoor zijn de toenemende complexiteit van de samenleving, het ingewikkelde inkomens- en toeslagensysteem en de uitbreiding van de grondslag van beschermingsbewind in 2014, namelijk het hebben van problematische schulden en/of verkwisting (schuldenbewind).

De toename van het aantal inwoners onder beschermingsbewind heeft voor de gemeente tot gevolg dat de uitgaven aan bijzondere bijstand sterk gestegen zijn. In de zoektocht hoe we een rem kunnen zetten op de groei van de kosten hebben we in 2018 onderzocht of het zinvol is om beschermingsbewind zelf uit te gaan voeren vanuit de Kredietbank Midden-Groningen. Er is een business case opgesteld waarbij in totaal acht verschillende varianten zijn onderzocht. De conclusie was dat samenwerking meer gaat opleveren omdat we hiermee een grotere groep inwoners bereiken. Zelf beschermingsbewind aanbieden zou immers alleen betrekking hebben op nieuwe instroom. Naar aanleiding hiervan is in 2019 gestart met de pilot “Samenwerking gemeente en beschermingsbewindvoerder”. In eerste instantie met één bewindvoeringskantoor, in de loop van 2020 uitgebreid naar de vijf grootste kantoren in de gemeente Midden-Groningen. Inmiddels is de pilot afgerond en wordt er gewerkt aan het uitzetten van de vervolgstappen. Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de pilot en de te nemen vervolgstappen.

Met de samenwerking met de bewindvoeringskantoren willen we inwoners met problematische schulden beter ondersteunen. Dat wil zeggen zo snel mogelijk de schuldsituatie beëindigen of perspectief op een schuldenvrij bestaan creëren. We willen de best passende, maar minst ingrijpende maatregel en niet langer ondersteuning dan nodig is. Daarvoor moet er actief gewerkt worden aan zelfredzaamheid/uitstroom uit beschermingsbewind. Ook willen we door de samenwerking de uitgaven aan bijzondere bijstand omlaag brengen.

In de gesprekken met de bewindvoerders zijn we tot de conclusie gekomen dat alle betrokken

partijen openstaan voor samenwerking en dat het het meest effectief is om gezamenlijke doelen en werkafspraken vast te leggen in een convenant.

Samenvatting van de uitkomsten pilot ‘Samenwerking gemeente en beschermingsbewindvoerder’:

- In totaal zijn 281 dossiers op individueel niveau onderzocht.
- Van de onderzochte dossiers staan 171 personen onder bewind vanwege een lichamelijke en/of geestelijke toestand. Veelal is beschermingsbewind een passende maatregel omdat er sprake is van meervoudige problematiek.
- De gemiddelde tijd tussen uitspraak beschermingsbewind en de aanvraag schuldhulpverlening is 2 jaar en 6 maanden. Het streven is dat bewindvoerders binnen 1 jaar na uitspraak onderbewindstelling de klant doorleiden naar schuldhulpverlening. Dit is opgenomen in de werkafspraken van het convenant.
- Naar aanleiding van de gesprekken met de bewindvoerders is in 25% van de gevallen waarbij nog geen sprake is van schuldhulpverlening toegezegd dat schuldhulpverlening op korte termijn wordt aangevraagd. Deze toezeggingen blijven we monitoren.
- In 62% van de onderzochte dossiers waarbij sprake is van problematische schulden is gebleken dat er nog geen schuldhulpverlening kan worden aangevraagd. Dat komt omdat er sprake is van instabiliteit of dat er sprake is van een niet-saneerbare vordering.
- De meeste bewindvoerders hebben een stappenplan/werkwijze ontwikkeld gericht op het vergroten van financiële (zelf)redzaamheid. Echter geven bewindvoerders ook aan te weinig tijd te hebben om een cliënt goed te coachen richting uitstroom van beschermingsbewind/lichtere maatregel.

Convenant:

De volgende stap is om in gesprek te gaan met de bewindvoeringskantoren over het convenant. Het streven is om het convenant voor 1 juni 2021 door alle betrokkenen te laten tekenen.

Belangrijkste punten in het convenant zijn:

- Gedurende tenminste de eerste drie maanden van de samenwerking wordt er een gezamenlijk intakegesprek gehouden, waarin bekeken wordt of beschermingsbewind noodzakelijk is. De beschermingsbewindvoerder kan de gemeente altijd om advies vragen, en incidenteel of op verzoek wordt er ook na die drie maanden een gezamenlijk intakegesprek gepland.
- Het streven is dat de onderbewindgestelde binnen één jaar na de onderbewindstelling wordt aangemeld voor schuldhulpverlening. Als dit niet lukt, bespreekt de gemeente met de bewindvoerder waarom de stabilisatieperiode langer duurt dan één jaar, om zo de aanmelding voor schuldhulpverlening waar mogelijk te versnellen.
- Volgens de regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren mogen bewindvoerders gedurende het gehele schuldhulpverleningstraject het hoge schuldentariaf handhaven. Wij willen in gesprek gaan met de bewindvoerders en voorstellen dat indien er sprake is van een geslaagd saneringskrediet het standaardtarief beschermingsbewind wordt gehandhaafd. Doordat de kredietbank een saneringskrediet verstrekt is er feitelijk gezien geen sprake meer van problematische schulden. Behalve de aflossing van het krediet vloeien er geen extra werkzaamheden voort uit het verstrekte saneringskrediet.
- Bewindvoerders ontwikkelen, in zijn algemeenheid en per klant, een visie en een concreet traject voor het bevorderen van financiële redzaamheid. Dit traject start zo vroeg mogelijk.
- Indien er sprake is van een schuldregeling (MSNP, WSNP of een regeling met alle schuldeisers binnen de afloscapaciteit) wordt, zodra er sprake is van een geslaagde regeling, besproken waar een klant staat qua financiële zelfredzaamheid en/of afbouw naar een lichtere maatregel of zelfstandigheid mogelijk is of welk traject hiervoor nodig is. Vervolgens is hierover jaarlijks een evaluatiemoment.
- Minimaal 1 keer per 12 maanden vindt er een bijeenkomst plaats met alle bij het convenant aangesloten partijen met als doel kennisuitwisseling en evaluatie.

Adviesrecht:

Per 1 januari 2021 is de Wet adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewind van kracht. De wet regelt dat de gemeente drie maanden nadat schuldenbewind is ingesteld de rechter mag adviseren of een inwoner het beste kan worden geholpen door voortzetting van het bewind, of door een lichtere vorm van gemeentelijke ondersteuning. De bedoeling van de wet is dat gemeenten hun regierol bij schuldhelpverlening beter kunnen vervullen. Omdat de gemeente pas naar drie maanden na de instelling van beschermingsbewind advies mag uitbrengen, geeft dit onrust en onduidelijkheid voor onze inwoners. De inwoner is immers al onder bewind gesteld en bouwt een vertrouwensband op met de bewindvoerder.

Wij kiezen er daarom voor om nu geen gebruik te maken van het adviesrecht. We denken dat het belang van zowel de inwoner als de gemeente meer gediend is met samenwerking met de bewindvoerders en met de rechtbank Noord-Nederland. Op korte termijn gaan we met de rechtbank in gesprek om meer inzicht te krijgen in haar werkwijze en om informatie te geven over het gemeentelijk aanbod. Indien de rechtbank hiervoor openstaat willen we samenwerkingsafspraken maken.

Vervolg:

Wij zullen u op de hoogte brengen van de ontwikkelingen in de samenwerking met de beschermingsbewindkantoren en de rechtbank

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Gemeentesecretaris